

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

subita mutatione membra : & quod Alexandro ferunt
 obtigisse, penè emortuum in manibus Imperatorè : Tum
 verò subito aquis extractum, paulùm respirasse, dicen-
 tem, Benedictus Deus qui me per aquam regenera-
 uit, si per aquam me de mundo vocat, queri non possum:
 & paulò pòst cùm athera suspexisset, fudisse spiritum.
 Hic erat finis Friderici Imperatoris, qui per annos vno
 minùs quinquaginta Romanum tenens Imperiũ, mul-
 tis laboribus seipsum ac regni principes, cum subditis
 implicuit. Sed tum filius Fridericus, vt poterat, morsum
 consolatus exercitum, curam excepit ductandi, perueni-
 ens cum agmine tanto in terram sanctam. Illius autem
 expeditionis exitum non prosequor : quòd recenti opere
 Sebastiani Brant, omnis illa terra sancta iactatio ele-
 ganter explicata est : contentus in presentia Saxonica-
 rum, & quæ illis hærent, rerum commemoratione. Huius
 tamen Friderici res paulò latius sum exequutus, quòd
 non eadem rerum fide per Italos recensentur, qua ab il-
 lis, qui rebus interfuere gestis.

CAPVT II.

DVm autem Fridericus Imperator in expeditione
 iret, cœperunt in Saxonia fieri commotiones
 non parue : Nam cùm Adolphus comes Holsatia Impera-
 ratorem in longinquam peregrinationem sequeretur,
 Hartwicus Bremensis archiepiscopus, iam, vt diximus,
 in contemptu suorũ agens, Henrico Leoni reddidit co-
 mitatum Stadensem : vt Thietmarsos, qui se iam Do-
 nis coniunxerant, aliquandò eius consilio & auxilio ad
 ecclesia iura reuocaret. Cùmque Henricus in Stadio
 moraretur, adière illum primores Holsatia, illi gra-
 tulantes de reditu: Ille loquutus familiariter eisdem,
 magna illos spe erexit, si operam impenderent,
 se in

se in Holsatiam reducere. Mouebat illos magna olim principis fortuna, perque illum magnos se futuros sperantes, dedita opera Hamburgo, Itzeho, Plone, eiectis his quos custodes comes praefecerat, duci aperuerunt. Adolphus autem de Dasle, qui pro affine suo terram regabat absentis, & mater Adolphi cum coniuge Lubicani pro sua securitate sunt ingressi. Henricus Leo, cum se illi denuò fortuna aperiret, & iam tenuerit Holsatiam, inde arma quanta potuit maxima contraxit. Accesserunt illi Bernhardus de Raceburgo, Bernhardus de Døwelve, Helmoldus de Zwerino comites, & alij amici eius: Inter quos crediderim generi sui Kanuti regis Danorum arma non defuisse. Primam aggreditur Bardewici urbem recuperare: Sed pertinacius illis repugnantibus: nam inerat validum praesidium, quod urbem pro Bernharo ducem tueretur: creuit obsidionis labor, & interuenere pugnantium inuicem, ut sit, contumelios plena verba, & facta, ut ferunt probrosa, pro alterno contemptu: Quae res ducem exasperauit. Indè que factum est, ut dum fortius oppugnaretur quam defenderetur, vrbs ipsa die apostolorum Simonis & Iudae caperetur, anno octogesimo octauo post mille centum, & direptioni militum perimititur: Sauius gladius: Qui supererant cedi, capiuntur milites atque ciues: Post gladium ignis hosticus desecuit, ita ut ex illo die non resurgeret vrbs semel euersa: illa illa praecleara, & quae memoriam antiquissimam fertur habuisse: Saxa & lapides inde deuehuntur, vicinisque urbibus incrementum praebuerunt. Nam cum à mari Lubica, ad austrum Luneburgum crescerent, Hamburgum quoque nonnihil inde sensit incrementi, cum interrim Bardewicum euanesceret: Bardorum olim dixere vicum. Ego fundatorem eius Bardonem veteri Saxonum

nomine arbitror appellatū : indè nomen remansisse Bardexico, quomodo ex Brunone Brunswico. Nam Bardos non vnā quandam gentem, sed generaliter omnem indisciplinatum & barbarum vocant populum. Prima ergo expeditione prosperatus in euersione huius vr̄bis, conuertit agmen ad Lubicā, illam quoquē oppugnaturus, & si pertinacia mereretur, etiā euersurus. Ciues autem euentum Bardexici veriti, mittunt obuiam duci, qui cum illo paciscantur: ciuitatē manibus eius permittant, si modo Adolphus de Dasle cum vxore & matre peregrinantis Adolphi, rebus omnibus suis saluis, exire sinantur. Probauit Leo pactum, & recepta ciuitate, mouit in Louenborg, arcem ducis Bernhardi, instauratam post primam expugnationem Adolphi, & ceterorū, vt diximus, comitum: iam nunc Bernhardi ducis dominio subiectam, & magna instantia per mensem oppugnatam, deditam accepit: Pacti tamen qui inerant, vt cum armis & rebus salui abirent. Iam omnis Holsatia erat in manu Henrici, præter arcem Zegeberge, quā fideles Adolphi asseruabāt: Eam insit oppugnari per Swalterum de Blandensile copiarum præfectum, iunctis Holsatis: qui vnā cum illo arcis fecere obsidionem: sed non ex animo: poenitebat iam eos transitionis, malueruntq; comitē sequi, quā Hēricum Leonem. Eggo Stuer vir potens, & qui Adolphi partes tueretur, obsidentibus superuenit, & magno impetu in illos fertur: Turbauit facillè quieros: Insectatur fugientes trepidos, & inter alios Swalterum hostium ductorem cepit. Captus autem, arcem cepit insidere, quam venit oppugnare: nec quiescebat Adolphus de Dasle, quin expedita suorū manu Lubicā, & omnia quæ Henrico parebant, infestaret. Hēricus autem adspiciante v̄ere, validam suorū manū misit in hostes: Præ-
erant

erant copijs eius Bernhardus de Raceburgo, Helmoldus de Zwerino, comites, & Iordanus dapifer: qui egressi Lubican, non longè à Trauena obuios hostes habuere: Ibi collata manu fortiter pugnatur: Sed Adolphi fortuna preualuit: Captus Helmoldus, captus Iordanus, Bernhardus vix fuga elabatur: Multi præterea in flumine merfi perierunt: Captiui in arcem Zegeberge pertrahuntur: sed non longè post, ingenti pecunia persoluta, laxantur: Dapifer, quòd locupletissimus esset, sexcentas: Helmoldus comes trecentas argenti marchas persoluentes, in sua dimittuntur.

CAPVT III.

Rex interim Hēricus Friderici Imperatoris filius, audito quòd Hēricus egressus in Saxonia tumultuaretur, præcipuè indignatus, quòd terram Adolphi comitis, qui cum patre suo sanctam inisset expeditionem, accepisset, concitus mouit in Saxoniam: Brunswicū oppugnare conatus, sed per brumam retardatus, non profecit. Inde verò, cum alia quoquè Henrici præsidia perentasset, nec proficeret, conuerso agmine redibat in Sueuiam: Hartwicum tamen archiepiscopū, quòd maiorum incensor diceretur, iussit sede sua proturbari, accedente Bremensium in eum accusatione. Ille verò à facie eorum se contulit in Angliam: ibiq; per annum commoratus, cum rediret, Henrico Leoni se dedit tutādum. Henricus tamē Leo, interueniētibus Conrado Mogūtino & Philippo Coloniensi archiepiscopis, ad gratiam regis contendit: indixitq; illi rex curiam in Fulda: Quòd cum peruenisset Leo, interuētū dictorū pontificū in has conditiones pacem accepit, vt Brunswici muros quatuor in partibus deponeret, Adolpho Holsatiā suā redderet, arcē Louëborg dirueret, Lubicā p̄ dimidia teneret, & alterā Adolpho